

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-50-1-1914/11
Sarajevo, 31.1.2013. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 01.02.2013

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-50-1-15	15	15	12

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- Zastupnički dom -

SARAJEVO

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje – dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 37. sjednici održanoj 30.1.2013. godine, utvrdilo je Odgovor na zastupničko pitanje koje je postavila Danijela Martinović, zastupnica u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U prilogu prosljeđujemo Odgovor radi njegovog dostavljanja zastupnici.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

Broj: 05-50-1-1914/11
Sarajevo, 30.1.2013. godine

Danijela Martinović, poslanik u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, na 15. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine, održanoj 08.12.2011. godine, zatražila dopunu odgovora Savjeta ministara BiH na pitanje postavljeno na 10. sjednici Doma, održanoj 22.09.2011. godine:

"Voljela bih da mi Vijeće ministara dopuni navedenu informaciju, jer u navedenom odgovoru veći dio odgovora se odnosi na elaboraciju, odnosno elaborat šta predstavlja navedena ETS problematika, odnosno izdavanje CDM dozvola. Znači, rečeno je da ćemo morati poduzeti prve korake ka uspostavi liste najvećih emitera, da smo formirali isto tako Nacionalno tijelo za implementaciju CDM dozvola, da je izvršena obuka uposlenika i da je to urađeno još prije jednu godinu, dakle prije godinu dana, međutim nigdje ne piše šta smo do sada uradili po navedenom pitanju".

Pitanje glasi: *"Da li su izvršene pripreme za osnivanje nacionalnog tijela za prikupljanje ponuda i izdavanje ETS dozvola?"*

Na postavljeno poslaničko pitanje, Savjet ministara Bosne i Hercegovine je na 37. sjednici održanoj 30. 01. 2013. godine, utvrdio slijedeći

ODGOVOR

Imajući u vidu činjenicu da je Bosna i Hercegovina ne-Aneks I članica Okvirne konvencije UN o promjeni klime (UNFCCC) i ne-Aneks B članica Kjoto protokola (KP), te da kao takva nema obavezu smanjenja gasova koji izazivaju efekat staklene bašte (GHG¹), u mogućnosti je da koristi samo jedan od tri fleksibilna mehanizma definisana Kjoto protokolom, a to je Mehanizam čistog razvoja (CDM²), dok European Union Emissions Trading Scheme (EU ETS) sistem za Bosnu i Hercegovinu još uvijek nije primjenjiv. ETS sistem će za Bosnu i Hercegovinu biti obavezan tek kada promijenimo svoj status u Kjoto protokolu i postenemo Aneks B članica Kjoto protokola. Praksa je da Evropske zemlje promjene status unutar Kjoto protokola tek nakon pristupanja Evropskoj Uniji. Međutim, to nas ne spriječava da radimo na uspostavljanju sistema, ali za takve aktivnosti potrebno je osigurati dodatna finansijska sredstva, kao i ljudske resurse, što može voditi ka promjeni postojeće administrativne strukture unutar ministarstava nadležnih za implementaciju ove šeme.

Ulaskom u Evropsku uniju, energetska postrojenja iz Bosne i Hercegovine koja zadovoljavaju kriterijume definisane EU-ETS direktivom (2003/87/EZ) o trgovanju pravima ne emisije, biće priključena postojećem sistemu trgovanja pravima na emisiju CO₂. To će stvoriti dodatnu obavezu/šansu za koju se već sada treba pripremati. Preduslovi za uključivanje u EU-ETS sistem su: (1) ratifikacija Kjoto protokola, (2) izrada Sistema za inventarizaciju GHG, (3) izrada

¹ GHG – Green-House Gases

² CDM – Clean Development Management

Nacionalnog alokacijskog plana (NAP), (4) uspostavljanje Registra gasova koji izazivaju efekat staklene bašte i (5) donošenje potrebne zakonske regulative.

Bosna i Hercegovina je preduzela značajne korake na putu ka procesu priključivanja EU-ETS sistemu. Kjoto protokol ratifikovan je u aprilu 2008. godine, urađen je Prvi nacionalni izvještaj BiH u skladu sa Okvirnom konvencijom UN o promjeni klime (UNFCCC), kojim je identifikovan problem klimatskih promjena u BiH, date su prognoze ovih promjena, procijenjena ranjivost prostora, eko-sistema, uslova življenja, kao i ranjivost privrede. Takođe, ovim izvještajem date su mjere za mitigaciju i adaptaciju na klimatske promjene u BiH.

Takođe, trenutno se vode aktivnosti na izradi Druge nacionalne komunikacije prema UNFCCC, od koje se očekuje pregled kompletnog nacionalnog inventara antropogenih emisija GHG, identifikacija ključnih izvora emisija CO₂ u BiH, izvještaj o mjerama za ublažavanje klimatskih promjena, analiza troškova i koristi mjera ublažavanja za 4 ključne oblasti (el.energija, centralno grijanje, zgradarstvo i poljoprivreda/šumarstvo), definisanje prioriteta u oblasti ublažavanja klimatskih promjena, definisanje obrazaca za prikupljanje podataka za GHG inventar, zajedno sa definisanjem ključnih izvora itd.

GHG inventar

- Napravljen i arhiviran kompletan nacionalni inventar antropogenih emisija GHG,
- Identifikovani ključni izvori emisija CO₂,
- Identifikovani izvori za emisije fluornih gasova i za ostale gasove koji nisu uključeni u INC,
- Sprovedena obuka kompanija/vladinih organizacija o prikupljanju podataka,
- Ažuriran plan osiguranja i kontrole kvaliteta,
- Ažurirano upustvo za procedure sa novim podacima o inventaru GHG i procjenama,
- Proces identifikacije potreba za obukom kompanija ili vladinih agencija u prikupljanju GHG podataka je u toku.

Mitigacija

- Pripremljen izvještaj o mjerama za ublažavanje klimatskih promjena,
- Ažuriran referentni i razvijena dva dodatna mitigacijska scenarija,
- Analiza aktivnosti u oblasti ublažavanja klimatskih promjena (lokalnih vlasti, donatora, relevantnih politika, zakonskih okvira),
- Analiza troškova i koristi mjera ublažavanja u 4 ključne oblasti sprovedena (el.energija, centralno grijanje, zgradarstvo i poljoprivreda/šumarstvo),
- Definisani prioriteta u oblasti ublažavanja klimatskih promjena,
- Završena priprema osnovnog prijedloga za izradu baze podataka za sve sektore u oblasti mitigacija,

Adaptacija

- Pripremljen izvještaj o procjenama klimatskih promjena, ranjivosti na njih i mjere adaptacije
- Ažurirane informacije o klimatskim promjenama i sprovedena analiza trendova za ove podatke,
- Napravljeni dva dugoročna regionalna klimatska scenarija i testirana na dva različita modela globalne cirkulacije,
- Kvantitativno procijenjen potencijalni ekonomski uticaj klimatskih promjena (posebno suše) u pet oblasti (ekosistemi, vodni resursi, poljoprivreda, šumarstvo i zdravlje ljudi),
- Napravljen redoslijed prioriteta potreba adaptacije,
- Dva dugoročna regionalna klimatska scenarija za BiH na osnovu IPCC SRES scenarija pripremljena,

Nadalje, Bosna i Hercegovina je uspostavila DNA tijelo za implementaciju projekata Mehanizma čistog razvoja, čime su omogućeni primarni uslovi za privlačenje stranih investicija od strane

industrijalizovanih (Aneks I) zemalja članica Konvencije putem investiranja u naše prioritetne sektore, omogućavajući istim razvijanje na principima održivog razvoja upotrebom modernih tzv. „zelenih“ tehnologija. Ovim su ostvarene mogućnosti za potencijalno povećanje transfera novca u BiH, modernizacijom industrije, kao i za potencijalnim otvaranjem novih radnih mjesta.

Do januara 2013. godine, DNA tijelo BiH izvršilo je evaluaciju i dostavilo Pisma odobrenja (LoA) za četiri potencijalna CDM projekta u BiH, od kojih se tri implementira na teritoriji Federacije BiH, a jedan u Republici Srpskoj. Vrijednost procijenjenog smanjenje emisija za ove projekte iznosi oko 3 mil. tona CO_{2e}.

Trenutno su u BiH, u okviru postojećeg projekta izrade Drugog nacionalnog izvještaja Bosne i Hercegovine (SNC) prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC), u izradi dva strateška dokumenta:

1. Strategija nisko-karbonskog razvoja Bosne i Hercegovine i
2. Strategija prilagodavanja na klimatske promjene u Bosni i Hercegovini.

Izradom ovih strateških dokumenata, Bosna i Hercegovina bi se pozicionirala u prve redove po pitanju budućeg pristupa fondovima za borbu protiv klimatskih promjena i čistom razvoju, te nastavila sa ispunjavanjem svojih obaveza u skladu sa UNFCCC i procesom pristupanja Evropskoj uniji.